

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius,
tel.+370 70662008, faks.+370 70662000, el.p. aaa@aaa.am.lt, <http://gamta.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898 PVM mokėtojo kodas LT100001069417.

UAB „Kelprojektas“	2013-09-04	Nr. (2.6)-A4-3180
I. Kanto g. 25	į 2013-07-08	Nr. 2807-SU
Kaunas LT-44296		

Adresatams pagal sąrašą

ATRANKOS IŠVADA DĖL VALSTYBINĖS REIKŠMĖS MAGISTRALINIO KELIO A14 VILNIUS – UTENA RUOŽO NUO 52,18 IKI 93,65 KM REKONSTRAVIMO POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO

1. Informaciją pateikė – UAB „Kelprojektas“, I. Kanto g. 25, LT-44296 Kaunas, tel.: (8 37) 20 54 19, faks.: (8 37) 20 52 27. el. p.: info@kelprojektas.lt.

2. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas – Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos. J. Basanavičiaus g. 36/2, LT-03109 Vilnius, tel.: (8 5) 232 96 00, faks.: (8 5) 232 96 09, el. p.: info@lakd.lt.

3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas – Valstybinės reikšmės magistralinio kelio A14 Vilnius – Utena ruožo nuo 52,18 iki 93,65 km rekonstravimas.

4. Numatoma planuojamos ūkinės veiklos vieta – Utenos apskritis, Molėtų ir Utenos rajonai, Luokesos, Čiulėnų, Suginėlių, Leliūnų ir Utenos seniūnijos.

5. Trumpas planuojamos ūkinės veiklos aprašymas – Kelio A14 Vilnius – Utena ruožo rekonstravimo darbų pradžia nuo 52,18 km ruožo ties sankryža su rajoninės reikšmės keliu Nr. 2808 Kazokai – Bijutiškis – Dubingiai (Molėtų raj.), o pabaiga 93,65 km, ties žiedine sankryža su krašto keliu Nr. 208 Utenos aplinkkeliu (Utenos rajone). Planuojamas rekonstruoti kelio ruožas yra dviejų juostų kelias, kurio pagrindas – cementbetonis. Visi planuojami rekonstravimo darbai numatyti kelio juostos ribose ir privačios žemės paimti visuomenės poreikiams nereikės.

Planuojamas rekonstruoti kelias ribojasi su Labanoro regioniniu parku, kurio dalis teritorijos priklauso Europos ekologiniam tinklui „Natura 2000“ (Labanoro giria (LTSVEB002) – paukščių apsaugai svarbi teritorija (toliau – PAST) ir Labanoro regioninis parkas (LTMOL0010) – buveinių apsaugai svarbi teritorija (toliau – BAST)), Siesarties hidrografiniu draustiniu, Malkėstaičio hidrografiniu draustiniu, Kulionių kraštovaizdžio draustiniu ir Ažuolijos botaniniu – zoologiniu draustiniu, kuriame esantis Ažuolijos miškas (LTUTE0010) yra BAST. Netoli planuojamo rekonstruoti kelio yra Pakalnių geomorfologinis draustinis. Molėtų rajone kelias kerta gamtinio karkaso teritorijas A2, A3 – nacionalinės svarbos geoeologinės takoskyros, C – mikroregioninės svarbos migracijos koridoriai. Utenos rajone kelias kerta gamtinio karkaso teritorijas A2 – nacionalinės svarbos geoeologines takoskyras, A3 – regioninės svarbos geoeologines takoskyras, B1 – Europinės svarbos bioekologinius branduolius ir vidinio stabilizavimo arealus, C2 ir C3 – regioninės svarbos migracijos koridorius.

Šalia planuojamo rekonstruoti kelio yra šios nekilnojamosios kultūros paveldo vertybės: Velnio akmuo (nutolęs apie 700 m. nuo kelio), Paškonių k. senosios kapinės (apie 834 m.), Luokesų senovės gyvenvietė (apie 880 m.), Antališkių akmuo (apie 617 m.), Aiterados k. senosios kapinės (apie 128 m.), Juodenų k. senosios kapinės (apie 25 m.), Čiulėnų k. senosios kapinės (apie 105 m.), Malūnas su malūnininko namu (apie 230 m.), Čiulėnų piliakalnis (apie 295 m.), Loluičių k. pirmosios (ribojasi su rekonstruojamu keliu), antrosios (apie 153 m.) ir trečiosios (apie 318 m.) senosios kapinės, Suginėlių piliakalnis su gyvenvieta (apie 57 m.), Piliakalnis (Suginėlių k., Molėtų r., apie 95 m.), Mažeikių k. pirmosios (apie 153 m.) ir antrosios (apie 144 m.) senosios kapinės,

Narkūnų kapinynas (apie 720 m.). Rekonstruojant kelio ruožą bus laikomasi nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos reikalavimų.

Surinkus ir išanalizavus 2003 – 2013 m. duomenis apie planuojamame rekonstruoti kelio ruože užfiksuotus automobilių susidūrimus su gyvūnais, buvo nustatyti avaringiausi ruožai, kuriuose siūloma įrengti tvoras apsaugančias gyvūnus nuo patekimo ant kelio ir pragingas jų migracijai užtikrinti. Tinklo tvoras abiejose kelio pusėse siūloma įrengti šiuose ruožuose: 52,18 – 61,58 km, 65,55 – 70,12 km, 72,45 – 78,85 km, 79,3 – 89,4 km, 89,78 – 93,17 km. Pragingas po keliu siūloma įrengti 54,67; 59,17; 84,1 kelio kilometruose. Varliagyvių apsaugai numatoma įrengti sistemas šiuose kelio ruožuose: 56,1 – 57,6 km, 82,9 – 83,6 km, 84,6 – 84,9 km, 86,1 – 86,6 km, 87,4 – 87,7 km, 89,6 – 90,2 km.

Atliktų inžinerinių geologinių tyrimų metu nustatyta, kad nagrinėjamo kelio atkarpa kerta kelis geomorfologinius fragmentus: Molėtų aukštumos, Bijutiškio plokščiakalnių masyvą, Žeimenos lygumą, Balaušo fluvioglacialinį masyvą, Molėtų aukštumos, Molėtų kalvotą moreninį masyvą, Utenos aukštumos, Skudutiškio kalvotą moreninį masyvą, Žeimenos lygumos, Aiseto fluvioglacialinę lygumą, Utenos aukštumos, Tauragnų kalvotą moreninį masyvą. Numatomoje rekonstruoti kelio gretimybėje yra labai įvairus kraštovaizdis, kelias kerta miškingas (Vilkiškių, Raupiškio, Kaulakių, Siesarčio, Gaižiūnų, Deguliškės, Ažuolijos miškus) ir ežeringas teritorijas. Kelias kerta Bebrusų, Puntos, Siesarties, Malkestos, Graužės upes bei daugybę kanalų jungiančių ežerus, keletą melioracijos kanalų. Planuojamo rekonstruoti kelio darbus atliksianti įmonė bus įpareigojama vandens telkinių pakrantės apsaugos juostoje neįrengti statyviečių, nelaikyti statybinių medžiagų, dirvožemio, atliekų, nestatyti sunkiųjų mechanizmų bei nevykdyti kitos veiklos, kuri galėtų turėti tiesioginį neigiamą poveikį vandens telkiniui arba riboti jo naudojimo visuomenės poreikiams galimybes.

Planuojamo rekonstruoti 41,47 km ilgio, II kategorijos kelio ruožo danga šiuo metu yra iš betono ir asfalto, o po rekonstrukcijos bus tik iš asfalto. Esamos kelio dangos plotis susiaurės nuo 9,5 m (7,5 m – betono danga, 2 po 1 m – asfaltbetonio danga) iki 9 m. Taip pat susiaurės kelio plotis nuo 12 – 13 m iki 12 m, kelkraščių plotis nuo 2,5 - 3,7 m iki 1,5 m ir kelio sankasos plotis nuo 14,5 16,9 m iki 15 m. Po rekonstrukcijos kelio kraštinės saugos juostos plotis išliks toks pat – 1 m. Esamą kelio dangos konstrukciją sudaro betono danga (0,2 m), smėlis stabilizuotas cementu (0,13 m) ir dulkingasis smėlis (0,6 -0,7 m). Projektuojamą kelio dangą sudarys asfalto viršutinis sluoksnis iš mišinio SMA 11 S (0,04 m), asfalto apatinis sluoksnis iš mišinio AC 16 AS (0,05 m), smėlio asfalto mišinys VIASAF (0,025 m), asfalto sluoksnių išlyginamasis sluoksnis iš mišinio AC 16 AN (0,02 – 0,1 m) ir giljotina suskaldyta (1 m pločio juostomis) esama betono danga. Projekte numatoma sutvarkyti kelio sankasą, šlaitus, griovius. Kelio atkarpoje yra 28 autobusų stotelės, 26 vieno lygio sankryžos su krašto, rajoniniais ir vietinės reikšmės keliais, 62 pralaidos (1 – 2 m skersmens). Projekte numatomas lietaus vandens nuvedimas ir drenažo inžinerinių įrenginių rekonstravimas, elektros perdavimo linijų rekonstravimas, apšvietimas sankryžose, eismo saugumo priemonių taikymas, kelio sankasos, griovių, šlaitų sutvarkymas. Statybos metu autotransporto eismas nebus nutrauktas, tik dalinai apribotas. Darbai bus vykdomi atskirais kelio išilginiais ruožais, laikinai uždarant po pusę kelio važiuojamosios dalies.

Pagrindines žemės darbų apimtis sudaro durpynų pašalinimas po sankasą, dirvožemio nuėmimas nuo sankasos šlaitų, dalį paskleidžiant vietoje ir suplaniruojant, sankasos šlaitų suformavimas, tranšėjų iškasimas smėlio pasluoksnio drenažo įrengimui, pakeles griovių įrengimas. Nuimtą dirvožemį numatoma sustumti į krūvas ir vėliau panaudoti sankasos ir iškasos šlaitams sutvirtinti, apšėjant juos žolėmis. Kelio ruožo rekonstravimo metu bus naudojamas gamtinis smėlis, skaldos pagrindo sluoksnis iš nesurištojo mišinio, asfaltas, gruntas, žolės sėklos, kuras, susidarys nepavojingos statybinės – griovimo atliekos, kurios bus tvarkomos pagal nustatytus reikalavimus. Esant poreikiui, šlaitai bus tvirtinami eroziją stabdančiais geosintetinėmis neorganiniais, organiniais ar geokorių tinklais.

Triukšmo poveikis gyvenamajai aplinkai vertinamas pagal higienos normos HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomenės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“ reikalavimus. Planuojamo rekonstruoti kelio ruožo skleidžiamo garso apskaičiavimas buvo atliktas

naudojant Cadna A programą, pagal „XPS 31-133“ metodiką. Triukšmo skaičiavimai atlikti pagal esamą ir prognozuojamą eismo intensyvumą, įvertinant vidutines meteorologines sąlygas, kelio dangą, reljefą, aplinkos (žemės) triukšmo absorbcijos rodiklį. Kelio ruože esamas eismo intensyvumas – 4967 aut./parą, iš jų sunkaus transporto 517 aut./parą, prognozuojamas 2033 m. – 6147 aut./parą, iš jų sunkaus transporto 711 aut./parą. Šiuo metu kelio būklė yra prasta, susidarę skersiniai įtrūkimai autotransportui važiuojant keliu generuoja impulsinį charakterį turintį triukšmą, kuris sukelia didesnę žmonių susierzinimą nei tolygus triukšmas. Šiuo metu į viršnorminę triukšmo zoną patenka 25 gyvenamieji namai ir 21 gyvenamoji zona, numatoma, kad įgyvendinus projektą, transporto keliamas triukšmas sumažės apie 4 dBA ir į viršnorminę triukšmo zoną pateks 15 gyvenamųjų namų ir 12 gyvenamųjų zonų. Triukšmą mažinančių priemonių – pylimų, gabionų, želdinimo tankia želdinių juosta, dėl vietos trūkumo ir eismo saugumo nėra galimybės įrengti. Kita veiksminga priemonė – triukšmo užtvaros (triukšmą mažinančios sienelės), kurios turi būti vientisos, tačiau į viršnorminę zoną patenkančių namų sklypai ribojasi su planuojamu rekonstruoti keliu ir turi tiesioginį patekimą (įvažiavimą) į jį, todėl veiksmingos (vientisos) triukšmo užtvaros nėra galimybės įrengti. Taip pat triukšmo užtvarų įrengimas būtų ekonomiškai nepagrįstas bei pavienės triukšmo užtvaros turėtų neigiamą poveikį kraštovaizdžiui.

Autotransporto teršalų metiniai emisijos kiekiai ir pažemio koncentracijos prie kelio skaičiuoti naudojant Tiltų ir kelių projektavimo vadovo atrankos metodą. Manoma, kad įgyvendinus projektą regioninė tarša autotransporto išmetamais CO, LOJ sumažės apie 11 – 13 proc., NO_x bei kietosiomis dalelėmis 44 – 58 proc., tačiau bus išmetama 14 proc. daugiau CO₂. Išmetamų benzeno ir CO koncentracija 10 m nuo kelio sumažės 6 – 9 proc., NO₂ – apie 40 proc., o kietųjų dalelių (KD) – apie 55 proc. Numatoma, kad reglamentuojamos ribinės teršalų koncentracijos prie kelio nebus viršytos. Kelio asfaltavimo metu galima trumpalaikė oro tarša LOJ, formaldehidu bei nedideliais kiekiais fenolio.

5¹. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumas

Planuojamos ūkinės veiklos vieta nepatenka į Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijomas, tačiau ribojasi su: Labanoro giria (LTSVEB002) – PAST ir Labanoro regioniniu parku (LTMOL0010) – BAST. Apie 140 m atstumu nuo planuojamo rekonstruoti kelio nutolęs Ažuolijos miškas (LTUTE0010) – BAST, 2,9 km atstumu – Vilkaraisčio miškas (LTMOL0012) – BAST.

6. Pastabos ir pasiūlymai

6.1. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas apie atrankos išvadą turi informuoti visuomenę LR aplinkos ministro 2005 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-370 patvirtinto Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašo (Žin., 2005, Nr. 93-3472; 2012, Nr. 102-5207) nustatyta tvarka ir apie atliktą visuomenės supažindinimą raštu informuoti Aplinkos apsaugos agentūrą.

6.2. Techniniame darbo projekte pateikti tikslūs duomenis apie kertamų medžių ir krūmų kiekius. Vykdamas kelio rekonstravimo darbus vadovautis Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo (Žin., 2007, Nr. 80-3215; 2010, Nr. 137-6990) nuostatomis.

6.3. Planuojamus rekonstruoti darbus esančius inžinerinių tinklų, statinių ir paviršinių vandens telkinių apsaugos juostose ir zonose vykdyti nepažeidžiant LR Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 „Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“ patvirtintų specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų reikalavimais (Žin., 1992, Nr. 22-652; 2012, Nr. 110-5578) nuostatų.

7. Pagrindiniai motyvai, kuriais buvo remtasi priimant išvadą

7.1. Planuojamos ūkinės veiklos vieta nepatenka į Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijas.

7.2. Kelio rekonstrukcijos darbai bus vykdomi esamo kelio juostos ribose, todėl žemės paėmimas visuomenės poreikiams nenumatomas.

7.3. Pavojingų cheminių ir radioaktyvių medžiagų kelio rekonstravimo ir eksploatavimo metu naudoti ir saugoti nenumatoma.

7.4. Rekonstrukcijos metu bus sunaudota mažiau išteklių - numatoma sutvarkyti esamą kelio sankasą, palikti esamą betoninę dangą, rekonstruoti dalį pralaidų.

7.5. Įgyvendinus projektą dėl naujos kelio dangos sumažės autotransporto keliamas triukšmas gyvenamojoje aplinkoje.

7.6. Numatoma, kad įgyvendinus projektą sumažės avaringumas, autotransporto priemonių eksploatacinės sąnaudos.

7.7. Įgyvendinant projektą avaringiausiuose kelio ruožuose bus pastatytos apsauginės tinklo tvoros, apsaugančios gyvūnus nuo patekimo ant važiuojamosios kelio dalies, ir po keliu įrengtos praginos, užtikrinančios saugią gyvūnų migraciją.

7.8. Įgyvendinant projektą bus įrengtos sistemos varliagyvių apsaugai.

8. Priimta atrankos išvada – planuojamai ūkinei veiklai, valstybinės reikšmės magistralinio kelio A14 Vilnius – Utena ruožo nuo 52,18 iki 93,65 km rekonstravimas, poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas.

Direktoriaus pavaduotoja
pavadojanti direktorių

Aldona Margerienė

Adresatų sąrašas

Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos

J. Basanavičiaus g. 36/2, LT-03109 Vilnius

Tel.: (8 5) 232 96 00, faks.: (8 5) 232 96 09

Utenos rajono savivaldybės administracijai

Utenio a. 4, LT-28503 Utena

Tel.: (8 389) 61 600, faks.: (8 389) 61615

Molėtų rajono savivaldybės administracijai

Vilniaus g. 44, LT-33140 Molėtai

Tel.: (8 383) 54 761, faks.: (8 383) 51 442

Utenos visuomenės sveikatos centrui

S. Dariaus ir S. Girėno g. 12, LT-28240 Utena

Tel.: (8 389) 61 941, faks.: (8 389) 61 941

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos

Utenos teritoriniam padaliniiui

Utenio a. 5 LT-28248 Utena,

Tel./ faks.: (8 389) 59 748.

Utenos apskrities priešgaisrinei gelbėjimo valdybai

Pramonės g. 2, LT-28216 Utena

Tel./ faks.: (8 389) 61 962.

Žiniai:

LRAM Utenos regiono aplinkos apsaugos departamentui

Metalo g. 11, LT-28217 Utena

Tel.: (8 389) 68 786, faks.: (8 389) 69 662